

Vastuullisuusraportti 2024

Jyväskylän yliopisto

Julkinen

Sisällys

1	Kestävyys ja vastuullisuus Jyväskylän yliopistossa	3
2	Jyväskylän yliopiston ympäristöohjelma: Tiekartta planetaariseen hyvinvointiin	4
2.1	JYU:n hiili- ja luontojalanjälki 2024.....	4
2.1.1	Metodologia	4
2.1.2	Jyväskylän yliopiston hiilijalanjälki 2024.....	4
2.1.3	Hankintojen luontojalanjälki 2024	6
2.2	WWF Green Office -kulutustapamittarin tulokset.....	7
2.3	JYU:n sijoitus Times Higher Education Impact Ranking 2024 (SDG 12-15)	8
2.4	Luontoteot Jyväskylän yliopiston kampusalueilla.....	9
3	Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja saavutettavuus	11
4	Tutkimusta ja opetusta kestävän kehityksen tavoitteiden edistämiseksi	13

Vastuullisuusraportti 2024

1 Kestävyys ja vastuullisuus Jyväskylän yliopistossa

Jyväskylän yliopisto toteuttaa strategiaansa Osaava ja hyvinvoiva ihminen kolmen kehittämisohjelman kautta. Kehittämisohjelmassa Yhteiskunnallisesti vaikuttava yliopisto linjataan Jyväskylän yliopiston olevan kestävä ja vastuullinen yliopisto. Kehittämisohjelma linjaa yliopiston edistävän sosiaalista, kulttuurista ja taloudellista kestävyyttä sekä hiilinegatiivisuutta ja luontopositiivisuutta tavoitteena planetaarinen hyvinvointi. Lisäksi yliopisto kehittää kampustaan sen kulttuuriperintöä ja luontoarvoja kunnioittaen yhteistyön alustaksi akateemiseen, yritys- ja kansalaistoimintaan.

Jyväskylän yliopiston arvot avoimuus, luottamus, laatu ja eettisyys ovat yliopistoyhteisön toimintakulttuurin perusta.

Jyväskylän yliopisto on sitoutunut edistämään Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry:n kestävä kehityksen ja vastuullisuuden teesejä¹ sekä YK:n kestävä kehityksen tavoitteita. Vuonna 2024 Jyväskylän yliopisto oli mukana laatimassa ja allekirjoitti Tiedeakatemian julkilausuman² yhteistyöstä kestävyysmurroksen vauhdittamiseksi.

Sisäisesti Jyväskylän yliopiston vastuullista toimintaa kehitetään ja ohjataan yliopiston kehittämisen ryhmien kautta. Vuonna 2024 vastuullisuuden kentällä toimi Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja saavutettavuus -kehittämisyhmä, Kestävä ja vastuullinen Jyväskylän yliopisto -kehittämisyhmä sekä Planetary Well-being for JYU -ohjausryhmä, joka toimi myös yliopiston Green Office -ryhmänä. Jyväskylän yliopistolla on WWF:n myöntämä Green Office -sertifikaatti³ sekä Reilun Kaupan korkeakoulun⁴ status.

Kestävyys ja vastuullisuus näkyvät vahvasti myös tutkimuksessa ja opetuksessa. Yliopistossa on kolme monialaista tutkimuksen pilaria: hyvinvoinnin tutkimuksen yhteisö [JYU.Well](#), planetaarisen hyvinvoinnin tutkimuksen yhteisö [JYU.Wisdom](#) ja opettajien koulutuksen kehittämisen ja tutkimuksen yhteisö [JYU.Edu](#).

Jyväskylän yliopisto on lisäksi panostanut yhteistyöhön kestävyiden ja vastuullisuuden edistämiseksi korkeakoulusektorilla ja yhteiskunnassa. Jyväskylän yliopistolla oli vuonna 2024 puheenjohtajuus UNIFI ry:n Kestävyys ja vastuullisuus -työryhmässä sekä korkeakoulujen perustaman laaja-alaisen yhteistyöverkosto Finn-ARMAn Kestävä kehitys ja vastuullisuus -ryhmässä. Näiden lisäksi asiantuntijoitamme toimii yhteiskunnallisissa rooleissa esimerkiksi tiedepaneeleissa.

---

¹ <https://unifi.fi/viestit/kestavan-kehityksen-ja-vastuullisuuden-teesit/>

² [Julkilausuma - Tiedeakatemia](#)

³ [WWF Green Office – ympäristöjärjestelmä työpaikalle](#)

⁴ [Reilun kaupan korkeakoulut](#)

2 Jyväskylän yliopiston ympäristöohjelma: Tiekartta planetaariseen hyvinvointiin

Jyväskylän yliopiston hallituksen 10.6.2022 hyväksymä ympäristöohjelma Tiekartta planetaariseen hyvinvointiin⁵ määrittelee vision, päämäärän ja tavoitteet yliopiston ympäristötyölle. Tiekarttaa toteuttaa rehtorin hyväksymä toimenpidesuunnitelma⁶. Tiekartta ohjaa Jyväskylän yliopistoa toteuttamaan YK:n kestävä kehityksen tavoitteita (SDG) 12 (Vastuullista kuluttamista), 13 (Ilmastotekoja), 14 (Vedenalainen elämä) ja 15 (Maanpäällinen elämä).

Tiekartan tavoitteiden saavuttamista mitataan useiden eri mittareiden avulla: Vuosittain lasketaan yliopiston hiilijalanjälki sekä hankintojen luontojalanjälki (kappale 2.1.). Henkilökunnan ja opiskelijoiden kulutustottumuksia mitataan WWF:n kulutustapamittarin avulla (kappale 2.2.). JYU osallistuu myös yliopistojen vastuullisuutta YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden (SDG:t) viitekehityksessä arvoivaan Times Higher Education Impact Rankingiin. Käytämme Jyväskylän yliopiston sijoitusta ympäristöön liittyvissä SDG-tavoitteissa yhtenä tiekartan mittarina (kappale 2.3.). Lisäksi yliopiston kampusalueilla tehdään luonnon monimuotoisuutta parantavia toimenpiteitä (kappale 2.4.).

2.1 JYU:n hiili- ja luontojalanjälki 2024

2.1.1 Metodologia

Jyväskylän yliopisto on laskenut hiilijalanjälkensä ja hankintojensa luontojalanjäljen vuodesta 2019. Vuosi 2019 toimii vertailutasona myös ympäristöohjelman tavoitteiden asetannassa. Laskennan metodologia on kuvattu vuosien 2019⁷ ja 2020⁸ raporteissa. Menetelmää on myös päivitetty huomioimaan maaekosysteemien lisäksi makeiden vesien ja merien ekosysteemit sekä korvaamalla luontohaittayksikkö *potentially disappeared fraction of species* (PDF) nanobiodiversiteettiekvivalentilla (nBDe)⁹. Kun menetelmää on päivitetty, on sijoituksia lukuun ottamatta¹⁰ laskettu takautuvasti myös vertailuvuosi (2019), jotta vertailtavuus säilyy. Laskentamenetelmiä kehitetään jatkuvasti osana Jyväskylän yliopiston Luontojalanjälki-ryhmän¹¹ tutkimustyötä.

2.1.2 Jyväskylän yliopiston hiilijalanjälki 2024

Jyväskylän yliopiston hiilijalanjälkeä verrataan vuoden 2019 tasoon, johon yliopisto tavoittelee vähintään 60 % laskua vuoteen 2030 mennessä. Jyväskylän yliopiston vuoden 2024 hiilijalanjälki oli

---

⁵ [tiekartta-planetaariseen-hyvinvointiin-jyvaskylan-yliopiston-ymparistoohjelma-hallituksen-paatos](#)

⁶ [JYU Tiekartta plantaariseen hyvinvointiin - toimenpidesuunnitelma 2022-2030](#)

⁷ [Sustainability for JYU : Jyväskylän yliopiston ilmasto- ja luontohaitat :: JYX](#)

⁸ [Sustainability for JYU: Jyväskylän yliopiston ilmasto- ja luontohaitat 2020 :: JYX](#)

⁹ Geneidy ym. (2025) [2309.14186](#)

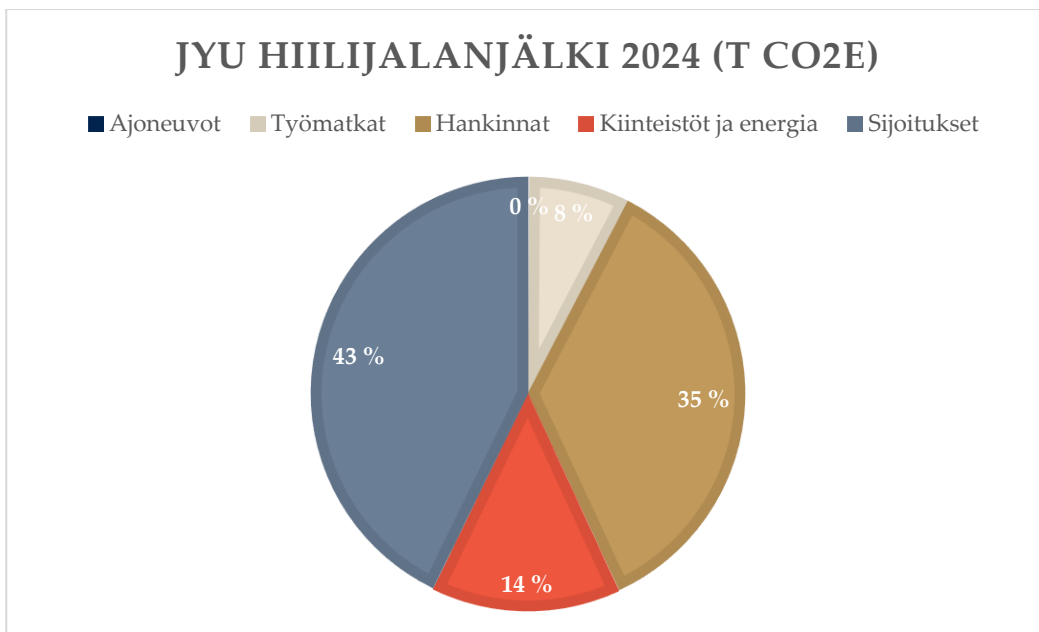
¹⁰ Sijoitusten hiilijalanjälki saadaan suoraan varainhoitajilta, joten takautuva laskenta ei ole mahdollista.

¹¹ [Luontojalanjälki-ryhmä | Jyväskylän yliopisto](#)

20 687 tCO₂. Jalanjälki on laskenut 42 % vuodesta 2019. Suurin kategoria oli sijoitukset (8 854 tCO₂), seuraavana hankinnat (7 341 tCO₂) ja kolmantena kiinteistöt ja energia (2 918 tCO₂).

Taulukko 1. Jyväskylän yliopiston hiilijalanjälki 2024 kategorioittain ja muutos vuoteen 2019.

Kategoria	Päästöt (t CO ₂ e)	Muutos vuoteen 2019 (%)
Ajoneuvot	24	-41 %
Työmatkat	1 551	-23 %
Hankinnat	7 341	-10 %
Kiinteistöt ja energia	2 918	-50 %
Sijoitukset	8 854	-50 %
Yhteensä	20 687	-42 %

Kuva 1. Jyväskylän yliopiston hiilijalanjälki 2024.

2.1.3 Hankintojen luontojalanjälki 2024

Jyväskylän yliopiston hankintojen luontojalanjälki laski muutaman vuoden kasvunuran jälkeen. Suurin kategoria hankintojen sisällä oli IT-tarvikkeet, -lisenssit ja -palvelut, jonka luontojalanjälki nousi vuoteen 2019 verrattuna. Nousua oli myös muun muassa ruokatuotteissa, polttoaineissa ja kemikaaleissa. Luontojalanjäljen laskua oli erityisesti ylläpidossa ja rakentamisessa, paperituotteissa sekä terveys-, vakuutus- ja pankkipalveluissa.

Luontojalanjälkilaskennan tuloksia tulkittaessa on tärkeää huomioida, että laskenta tapahtuu europerustaisesti eikä siten huomioi esimerkiksi ympäristösertifioituja tuotteita erikseen. Jotta laskentaa voidaan tulevaisuudessa tarkentaa, on kirjanpitoon tehtävä tarkemmat kirjaukset tehdyistä ostoista.

Kuva 2. Jyväskylän yliopiston hankintojen luontojalanjälki 2019–2024.

Kuva 3. Jyväskylän yliopiston 2019 ja 2024 hankintojen luontojalanjälki kategorioittain.

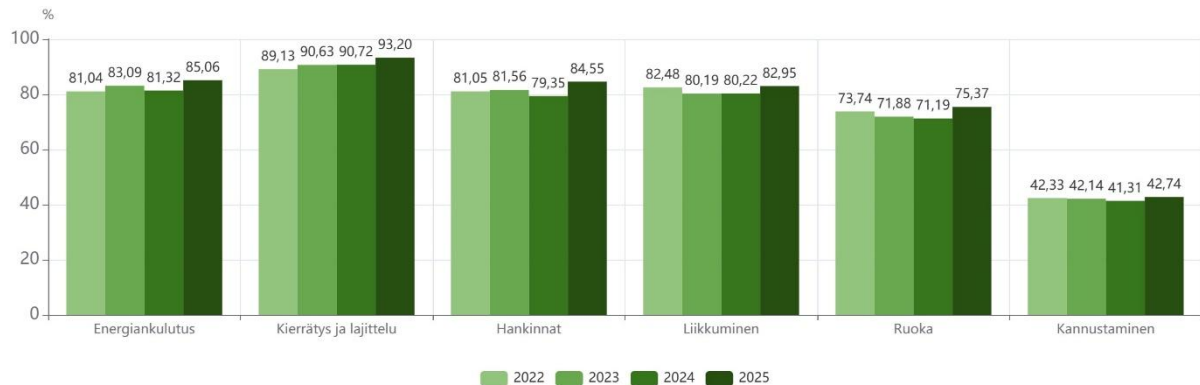
2.2 WWF Green Office -kulutustapamittarin tulokset

Jyväskylän yliopisto mittaa sekä henkilökunnan että opiskelijoiden kulutustottumuksia WWF Green Officeen kuuluvalla kulutustapamittarilla¹², joka on kerran vuodessa lähetettävä kysely. Jyväskylän yliopiston vastausprosentti helmikuussa 2025 oli 14,85. Vastausprosentti vuonna 2024 oli hieman matalampi, mutta lähes sama. Vuonna 2024 vastauksia saatiin 398 kpl (271 henkilökunta ja 127 opiskelija). Koska kysely toteutetaan alkuvuodesta, sisällytämme vuoden 2025 kyselyn tulokset vuoden 2024 vastuullisuusraporttiin.

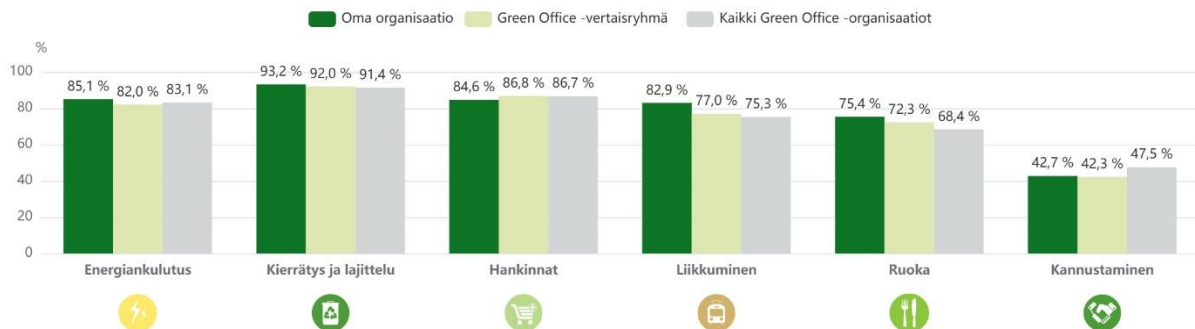
Jyväskylän yliopiston pistekeskiarvo nousi hieman edellisistä vuosista. Parannusta oli etenkin hankintojen osalta ”Hankintoja tehdessä valitsen ympäristövastuullisia palveluja, tuotteita ja toimittajia.”, liikkumisessa ympäristöystävällisesti sekä ruokailussa ”Syön työviikon aikana lounaaksi kasviperäistä ruokaa.”. Kannustamisessa Jyväskylän yliopiston pisteet olivat edellisten vuosien tapaan kaikista matalimmat. Yhdessäkään kyselyn kategoriassa ei ollut laskua.

Vertailussa Green Office -verkoston keskiarvoon sekä vertaisryhmän keskiarvoon Jyväskylän yliopiston pärjasi hyvin. Vertaisryhmä muodostuu muista saman toimialasegmentin organisaatioista.

¹² [WWF Green Office - Kulutustapamittari](#)

Kuva 4. Prosenttiosuudet kunkin teeman maksimipisteistä 2022–2025. (Teemat: Energiankulutus, Kierrätys ja lajittelu, Hankinnat, Liikkuminen, Ruoka, Kannustaminen).

Kuva 5. Jyväskylän yliopiston tulokset (2025) verrattuna Green Office -verkoston keskiarvoon sekä vertaisryhmän keskiarvoon. Vertaisryhmä muodostuu muista saman toimialasegmentin organisaatioista.

2.3 JYU:n sijoitus Times Higher Education Impact Ranking 2024 (SDG 12–15)

Jyväskylän yliopisto on osallistunut yliopistojen vastuullisuutta YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden (SDG:t) viitekehyksessä arvoivaan Times Higher Education Impact Rankingiin. JYU:n sijoitusta ympäristöön liittyvissä tavoitteissa (SDG:t 12–15) käytetään yhtenä mittarina JYU:n ympäristöohjelmassa. Sijoitusta arvioinnissa ei kuitenkaan voi suoraan verrata edellisiin vuosiin, koska arviointiin osallistuvien korkeakoulujen määrä on kasvanut vuosi vuodelta. Vuonna 2024 mukana oli 2 526 korkeakoulua 130 eri maasta.

Edelliseen vuoteen verrattuna Jyväskylän yliopiston sijoitus nousi ilmastotekojen osalta, jossa yliopisto pääsi sadan parhaan joukkoon. Sijoitus pysyi samana maanpäällisen elämän osalta ja laski kestävän kulutuksen sekä vedenalaisen elämän osalta.

Taulukko 2. Jyväskylän yliopiston sijoitus Times Higher Education Impact Ranking SDGt 12–15.

Kestävän kehityksen tavoite (SDG)	JYU:n sijoitus 2024	JYU:n sijoitus 2023
12: Responsible Consumption and Production	201-300	101-200
13: Climate Action	78	101-200
14: Life below Water	201-300	101-200
15: Life on Land	101-200	101-200

2.4 Luontoteot Jyväskylän yliopiston kampusalueilla

Jyväskylän yliopiston kampusalueille perustettiin vuonna 2024 350 m² uutta niittyä (100 m² Mattilanniemeen ja 250 m² Seminaarimäelle). Lisäksi Mattilanniemeen lisättiin noin 100 m² niittykylvöä poistettujen vieraslajien tilalle. Alueille lisättiin myös lahoppuuta. Osa niityistä tehtiin talkoissa Jyväskylän Kesä -festivaalin aikana ja mukana oli opiskelijoita ja kaupunkilaisia.

Kuva 6. Jyväskylän Kesän niittytalkoot / Kuva: Viivi Kuusiahho 2024.

16.6.2024 Jyväskylän yliopisto järjesti yhteistyössä Suomen Ympäristökeskuksen (SYKE) kanssa ensimmäisen Seminaarinmäen Pölyttäjäkartoituksen. Mukana kasvikartoituksia tekemässä olivat myös Jyväskylän Kasvikerho sekä JYUniorit.

Kuva 7. Seminaarinmäen pölyttäjäkartoitus / Kuva: Hanna Keljo 2024.

Kevään Amazing race -opiskelijatapahtumassa rakennutettiin yhteistyössä Villa Ranan kanssa Seminaarinmäelle sijoitettaviin hyönteishotelleihin osia yhtenä tehtäväraastina. Samalla jaettiin tietoa opiskelijoille kasvitieteellisen puutarhan alueella tehtävästä monimuotoisuustyöstä. Hyönteishotellien rungot rakennettiin pääosin vuoden 2023 Seminaarinpuisto-juhlanäyttelystä talteen otetusta kierrätysmateriaalista.

3 Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja saavutettavuus

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja saavutettavuus ovat tärkeitä yliopiston opetuksen ja tutkimuksen sekä sosiaalisen vastuullisuuden peruslähtökohtia.

Vuonna 2024 Jyväskylän yliopistossa toimi Yhdenvertaisuus-, tasa-arvo- ja saavutettavuus -kehittämisyhmä. Kehittämisyhmän lisäksi yliopistossa toimii Kielikampuksen aloite Equity Team, sukupuolentutkijoiden verkosto Kantti ja viittomakielen keskus.

Jyväskylän yliopisto on mukana Vastuullinen työnantaja -kampanjassa, jonka periaatteet ovat syrjimättömyys, työelämän tasapaino ja hyvinvointi, esihenkilötyöhön panostaminen, työn merkitys ja työssä kehittyminen, tehtävän vaatimusten mukainen palkkaus ja hyvä hakijakokemus.

Yhdenvertaisuus-, tasa-arvo- ja saavutettavuus -kehittämisryhmä yhdisti yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman ja saavutettavuussuunnitelman uudeksi yhdenvertaisuus-, tasa-arvo- ja saavutettavuussuunnitelmaksi. Uusi suunnitelma on voimassa vuodet 2025–2026. Suunnitelmien yhdistämistyön tukena oli korkeakouluharjoittelija. Suunnitelman tekoa varten toteutettiin yhdenvertaisuuskysely ja järjestettiin työpajoja. Yliopisto päätti lisätä yhdenvertaisuustyön henkilöstöresursseja rekrytoimalla vuonna 2025 yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja saavutettavuuden asiantuntijan.

Yliopisto osallistui Jyväskylän Pride-viikkoon yhdessä Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan kanssa. Viikkoa vietettiin liputuksella, osallistumalla Pride-kulkeeseen ja sitä seuranneeseen puistojuhlaan, tarjoamalla mahdollisuutta vihkimiseen kampuksella sijaistevassa Vanhassa Pajassa sekä Pride-teemaisten pinssien jakamisella ja askartelulla. JYU.Wellin Hyvinvoinnin välittäjät -podcastissa julkaistiin Pride-viikolla jakso seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen asemasta urheilumaailmassa.

Kuva 8: Yliopisto osallistui Jyväskylän Pride-viikkoon yhdessä Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan kanssa. / Kuva Minna Karhunen.

Vararehtorin päätöstä saavutettavasta opiskelusta alettiin päivittää ja yksilöllisen järjestelyjen prosessin kehittämien käynnistettiin (valmistui alkuvuonna 2025). Student Life -hyvinvointitoiminta tuki edellisten vuosien tapaan opiskelijoiden opiskelukykyä.

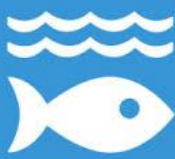
Yliopisto on luonut toimintamalleja, joilla luodaan yhdenvertaisempia mahdollisuuksia. JYU.INTEGRA-koulutus on korkeakoulutetuille ja korkeakoulukelpoisille maahanmuuttajille tarkoitettu maksuton suomen kielen koulutus, joka tukee akateemisten alojen opiskelua Suomessa. Akateemisia taitoja ja kielitaitoa arvioiva ACRES ja maahanmuuttajien ohjaus- ja tukipalveluja kehittävä SIMHE toimivat edelläkävijöinä opiskelijavalintojen kehittämistoiminnoissa.

4 Tutkimusta ja opetusta kestävän kehityksen tavoitteiden edistämiseksi

1 EI KÖYHYTTÄ	Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitoksen vuonna 2024 valmistunut hanke <u>Työssäkäyvät köyhät jälkiteollisessa hyvinvointivaltiossa</u> tutki työssäkäyvien köyhien työmarkkinatilannetta, sosiaaliturvaa ja arkea. Hankkeen tavoitteena oli luoda ajantasainen, kattava ja kriittinen kokonaiskäsitys työssäkäyvien köyhien tilanteesta Suomen kaltaisessa jälkiteollisessa hyvinvointivaltiossa sekä tarjota politiikkasuosituksia päätöksenteon tueksi. Hankkeessa julkaistiin viisi julkaisua, joista kaksi vuonna 2024.
2 EI NÄLKÄÄ	<u>JUST-FOOD, reilu ruokamurros -hanke</u> tarkastelee ruokasysteemin murroksen ekologiaa, taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia sekä kehittää keinoja, joiden avulla mahdollistetaan oikeudenmukainen, kestävä ja sosiaalisesti sekä poliittisesti hyväksyttävä siirtymä kohti terveellistä ja ilmastoneutraalia ruokajärjestelmää. Hanke käsitteellistää ja operationalisoi reilun ruokamurroksen ja tuottaa päättäjille tietoa sekä reilun murroksen edellytyksistä että työkaluja ja tietoa sen edistämiseksi. Yhteistieteellinen hanke yhdistää oikeudenmukaisuuden teorialatutkimuksen ympäristö-, sosiaali-, talous- ja ravitsemustieteelliseen tutkimukseen. Hankkeessa julkaistiin vuonna 2024 viisi artikkelia.

3 TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA	Yliopistossa toimii <u>Hyvinvoinnin ja terveyden tutkijaverkosto HYTTI</u>, jossa tutkitaan terveyteen, sairauteen, hyvinvointiin ja pahoinvointiin liittyviä käsityksiä, käytäntöjä ja rakenteita sekä niiden kytkeytymistä osaksi yhteiskunnallisia ja kulttuurisia prosesseja. Tutkimusverkoston lähestymistapa terveyden ja hyvinvoinnin tutkimukseen ihmisten elämässä ja arjessa on monitieteinen ja monimenetelmäinen. Vuonna 2024 verkosto järjesti 12 verkoston tutkimusaiheisiin liittyvää tapahtumaa.
4 HYVÄ KOULUTUS	Vuonna 2024 toimineessa hankkeessa <u>Antirasistinen pedagogiikka opettajankoulutuksessa (ANTO)</u> Jyväskylän yliopisto tutki yhteistyössä Helsingin yliopiston, Oulun yliopiston ja Åbo Akademin kanssa antirasistisen pedagogiikan ja työotteen roolia opettajankoulutuksessa. Pienimuotoinen toimintatutkimus sijoittui Helsingin ja Jyväskylän yliopiston yhteisen Antiracism in Education -kurssiin, joka pilotoitiin keväällä 2023 ja kurssi toteutettiin uudelleen keväällä 2024 osana tätä tutkimusta. Antirasistisella työotteella on merkittävä rooli kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa. Opettajat ja lapset jäävät usein yksin ilman keinoja käsitellä kärjistynyttä yhteiskunnallista ja globaalia tilannetta. Rasismin tunnistamattomuus taas lisää syrjäytymisen riskiä, pahoinvointia ja yhteiskunnan polarisaatiota.
5 SUKUPUOLTEN TASA-ARVO	Vuonna 2024 valmistui Jyväskylän yliopiston ja Suomen valmentajat ry:n yhteinen tutkimushanke <u>Naiset valmentajina</u>. Hankkeessa selvitettiin naisten kokemuksia sukupuolten välisestä tasa-arvosta urheiluvalmennuksessa. Tutkimuksessa selvitettiin tekijöitä, jotka edistävät tai estävät naisten osallistumista valmennustoimintaan. Tutkimushankkeen avulla pyrittiin kehittämään tulevaisuuden urheiluvalmennusta ja valmentavien naisten asemaa urheilussa.
6 PUHDAS VESI JA SANITAATIO	Jyväskylän yliopiston <u>kiertotalouden osaamiskeskittymän Puhdas vesi -teemaryhmässä</u> tehdään vedenpuhdistukseen tarvittavan teknologian kehitystä siten, että poistettavat alkuaineet ja yhdisteet voidaan jatkojalostaa tai hyödyntää sellaisenaan arvokkaina raaka-aineina. Tämän mahdollistaa sieppariteknologia, missä kemiaa hyödyntämällä voidaan tapauskohtaisesti suunnitella siepparimolekyylejä, jotka poistavat vedestä esimerkiksi haitallista arseenia tai arvoaineista kultaa tai palladiumia.

7 EDULLISTA JA PUHDASTA ENERGIAA	Jyväskylän yliopiston BitKein -osahankkeessa kehitetään menetelmää virtausakkujen hiilielektrodien valmistukseen. Hankkeen koordinaattorina toimii VTT. Hankkeessa haetaan suuren mittakaavan ratkaisuja sähköjärjestelmän säätämiseksi ja energian varastoinniseksi.
8 IHMISARVOISTA TYÖTÄ JA TALOUSKASVUA	Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulussa toimiva <u>Sustainable Business -tutkimusryhmä</u> tarkastelee ympäristöön liittyvää, sosiaalista ja taloudellista kestävyyttä liiketoiminnassa. Ryhmän tutkimusaiheita ovat muun muassa organisaatioiden kestävyys siirtymä, kiertotalous ja biotalous, vastuullisuusviestintä, kestävät strategiat ja liiketoimintamallit sekä kestävä tuotanto ja kuluttaminen. Tutkimusryhmään kuuluu ympäristöjohtamisen ja markkinoinnin tutkijoita.
9 KESTÄVÄÄ TEOLLISUUTTA, INNOVAATIOITA JA INFRASTRUKTUUREJA	Jyväskylän yliopiston matemaattis-luonnontieteellisen tiedekunnan <u>tutkimus- ja teknologiapalveluiden kehittämishanke (TKI-telakointi)</u> julkaisee podcast-sarjaa yhdessä Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa. <u>Yhteistyön uusi aalto - Kestävän tulevaisuuden tekijät -podcastissa</u> pureudutaan ajankohtaisiin kestävä kehityksen teemoihin. Jaksojen teemat liittyvät muun muassa teollisuusyrityksiin, resurssiviisaisiin teknologioihin, kestäviin valmistusmenetelmiin, uusiin materiaaleihin ja älykkäisiin ratkaisuihin, jotka muovaavat teollisuutta kohti hiilineutraalia tulevaisuutta. Podcastin jaksojen julkaiseminen aloitettiin vuonna 2024 ja siinä julkaistiin vuoden aikana 15 jaksoa.
10 ERIARVOISUUDEN VÄHENTÄMINEN	Historian ja etnologian laitoksella toimii tutkimushanke <u>ACACIA Project - LGBTQI+ and Street-level Bureaucrats: Assessing Motives, Violence and Possibilities for Collective Advocacy in Sub-Saharan Africa</u>. Hanke on käynnissä loppuvuodesta 2023 alkaen vuoteen 2026. Hankkeessa tarkastellaan paikallisten viranomaisten jokapäiväisiä käytäntöjä, kun he kohtaavat LGBTQI+-henkilöitä, jotta voitaisiin selittää, miten ja miksi sosiaalinen kontrolli, valta ja väkivalta kohdistuvat vähemmistöihin kolmessa Saharan eteläpuolisen Afrikan maassa.

11 KESTÄVÄT KAUPUNGIT JA YHTEISÖT	<u>Wisdom Letters 1/2024</u> -julkaisun 10 suositusta on kohdistettu kulttuurin, koulutuksen ja kasvatuksen parissa toimiville ammattilaisille ja kansalaisaktiivisille. Suositukset ohjaavat kulttuurisen pohjan vahvistamiseen yhteiskunnan kestävyysmurroksessa.
12 VASTUULLISTA KULUTTAMISTA	Kemian laitoksella aloitettiin uusi kansainvälinen maisterikoulutus The Master's Degree Programme in Chemistry and Analytics for Circular Economy, jossa ensimmäiset opiskelijat aloittivat syksyllä 2024. Kauppakorkeakoulussa alkoi arvoketjujen vastuullisuusdataan keskittyvä kaksivuotinen hanke <u>Metsäteollisuuden vastuullisuuden optimointi arvoketjun datan avulla</u>.
13 ILMASTOTEKOJA	<u>Hiilijalanjälki haltuun</u> on Jyväskylän avoimen yliopiston uusi, kaikille avoin kurssi, jossa opitaan hiilijalanjäljen sisällöstä, laskennasta ja käytöstä.
14 VEDENALAINEN ELÄMÄ	Yliopistossa toimiva tutkimusryhmä <u>ColdWebs: Kylmien vesistöjen ravintoverkot</u> keskittyy tutkimuksessaan pohjoisten järvien ja jokien ravintoverkkoihin ja lohikalakantoihin Fennoskandiassa. Ryhmä tutkii pysyvien isotooppien ja koekalastusaineistojen avulla, miten järven morfologia, tuottavuus, ilmasto-olosuhteet, eliöyhteisö sekä ihmistoiminnan vaikutukset, kuten vieraslajit ja vesivoiman aiheuttama säännöstely, vaikuttavat taimen-, nieriä- ja siikakantoihin sekä vesistöjen ravintoverkkojen rakenteeseen ja toimintaan. Lisäksi ryhmä tutkii muun muassa vaellusesteisiin, kyttyräloheen sekä maankäyttöön liittyviä ympäristöongelmia. Vuonna 2024 tutkimusryhmä julkaisi kaksi julkaisua. <u>EcoEvoAqua-tutkimusryhmä</u> tutkii vesiekosysteemejä monesta eri näkökulmasta keskittyen ihmisten vaikutukseen, suojelukysymyksen, tulevaisuusskenaarioihin ja luonnonvarojen kestävään käyttöön. Ryhmä julkaisi 6 tieteellistä artikkelia vuonna 2024.

15 MAANPÄÄLLINEN ELÄMÄ	BOOST-hankkeen ensimmäinen kolmivuotiskausi tuli päätökseen vuonna 2024. Hankkeessa valtavirtaistettiin luonnon monimuotoisuuden turvaamista ja luotiin keinoja kohti oikeudenmukaista siirtymää luontohaittojen hyvittämisen, eli ekologisen kompensaation avulla.
16 RAUHA, OIKEUDENMUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO	Jyväskylän yliopistossa toimiva väkivaltatutkimuksen tutkimusryhmä tutkii väkivaltaa monisyisenä ilmiönä, jonka tutkiminen edellyttää monitieteisiä näkökulmia. Eri oppiaineissa tehtävä väkivaltatutkimus tarjoaa lähestymistapoja arjessa, läheisissä suhteissa ja instituutioissa sekä mediassa ja kulttuurituotteissa esiintyvään väkivaltaan. Väkivaltatutkimus-moduuli tarjoaa tähän monitieteiseen tutkimukseen perustuvaa opetusta. Tutkimusryhmässä toimivat hankkeet Vastapuhe (2021–2024) ja Verkon affektiiviset käytännöt: Vihapuheen tuottaminen, kokemus ja hallinta digitaalisella aikakaudella (2021–2025).
17 YHTEISTYÖ JA KUMPPANUUS	JYU.Wisdomin tutkijat ovat sopimuskaudella julkaisseet lähes 1400 tieteellistä artikkelia, joista kasvava määrä on monitieteisiä. Lisäksi vuonna 2024 julkaistiin kirja <i>Interdisciplinary perspectives on Planetary Well-being</i> (Routledge), joka on yhteensä 81 JYU.Wisdomin kestävyystieteilijän yhteistyön tulos.

Lisää Jyväskylän yliopiston vastuullisuustyöstä voi lukea verkkosivuiltamme:

[Kestävä ja vastuullinen yliopisto](#)

[Yhdenvertaisuus ja saavutettavuus Jyväskylän yliopistossa](#)

Lisätiedot ja kommentit:

[ulla.t.helimo\(at\)jyu.fi](mailto:ulla.t.helimo(at)jyu.fi)

[noora.e.koskela\(at\)jyu.fi](mailto:noora.e.koskela(at)jyu.fi)